

nedávno dokončil a do tisku připravil Luigi Campi), *Super Physicorum* (připravuje editor-
ský tým kolem Ivana J. Müllera). K tomu musíme dále připočíst (staro-)nový úkol, jehož
těžiště spočívá v editorské práci na spolehlivých historicko-kritických edicích, které by
nahradily nevyhovující dostupnou ediční řadu Wyclif Society. I v tomto směru již někteří
badatelé napřímili své síly, konkrétně Mark Thakkar (*De logica a Logice continuatio*), edi-
torský tým kolem Ivana J. Müllera (obě *Purgans* a dále *De intellectione Dei*, *De volucione*
Dei) či Luke DeWeese (*De incarnatione Verbi*). Druhý neméně důležitý okruh představuje
rekontextualizace široké palety aspektů myšlenkového i literárního dědictví Evangelického
doktora do rámce pozdně středověké tradice. Jestliže v poslední dekádě byla v současném
odborném diskursu věnována značná pozornost logicko-sémantickým teoriím či biblic-
ké hermeneutice Jana Wyclifa, případně šíření wyclifismu v lollardském prostředí nebo
kritickým reakcím ať již na Wyclifa či lollardy, poněkud stranou zůstala politická teorie,
eklesiologie či morální teologie anglického reformního mistra nebo i přírodně-filosofické
teorie. I v těchto oblastech bude třeba přesněji včlenit a odhalit spojnice či souvislosti
s mysliteli před působením Wyclifa i po něm. Ovšem i v tomto směru vykročilo několik
badatelů, zdá se, správným směrem. Druhá mezinárodní milánská konference však oproti
prvnímu sympoziu přesvědčivě ukázala nedocenitelný význam českých zemí – a mnoha
bohemikálních kodexů – pro přenos i recepci idejí Evangelického doktora. Více než polo-
vina z přednesených referátů se ať již přímo či nepřímou dotkla bohemikálního rukopisného
materiálu a hned čtyři badatelé na milánském fóru pocházeli z České republiky. S jistou
hrdostí můžeme tedy konstatovat, že po ztrátě některých našich významných badatelů –
Roberta Kalivody, Amedeo Molnára, Viléma Herolda, Jiřího Kejře či Miloslava Ransdorfa –
disponuje české bádání nejenom zralými badateli, nýbrž i mladými adepty, kteří jsou
schopni zasáhnout do aktuální odborné diskuse. Stojí před nimi nelehký úkol – podobně
jako před některými badateli z počátku devadesátých let 20. století, kteří započali s výzku-
mem oxfordských realistů – rozšířit povědomí o významu českého realismu a začlenit jej
do hlavního narativu pozdně středověké tradice myšlení.

Martin Dekarli

Konference o mistru Matouši Collinovi z Chotěřiny

Ve dnech 2. až 3. června 2016 se konala mezioborová konference k 500. výročí naro-
zení a 450. výročí úmrtí jednoho z nejvýznamnějších profesorů pražské univerzity starší-
ho období, zakladatele naší grecistiky a vůdčí osobnosti humanismu v českých zemích,
M. Matouše Collina z Chotěřiny (1516–1566). Jeho činnost byla předmětem zkoumá-
ní z mnoha zorných úhlů: univerzitního, školského, muzikologického, teatrologické-
ho, z pohledu knižní kultury, jeho veřejného působení, z konfesionálního hlediska nebo
očima jeho následovníků. Tomu odpovídalo i členění konference do jednotlivých sekcí
(I. Matouš Collinus – osobnost a jeho rodné město, II. Matouš Collinus a partikulární škol-
ství, III. Matouš Collinus a hudební kultura v českých zemích, IV. Recepce Collinova života
a díla v následujících staletích, V. Matouš Collinus a humanistická kultura doma i za hra-
nicemi). Závěrečná část byla koncipována obecněji jako diskuse na téma „Humanismus
v českých zemích“. K pořádání se spojily tři instituce (Nadace pro dějiny kultury ve střední

Evropě, Státní oblastní archiv v Praze a Filozofická fakulta UK v Praze), přičemž hlavní organizační tíha ležela na Janu Baťovi z Ústavu hudební vědy FF UK a Vojtěchu Vaňkovi ze Státního oblastního archivu Praha.

Konferenční jednání bylo zahájeno dvěma vystoupeními – referentovým, který se zaměřil především na univerzitní působení Matouše Collina a pokusil se nastínit i ostatní aspekty jeho života, které měly být předmětem následujících vystoupení, a Jany Vojtíškové z Univerzity Hradec Králové, která se věnovala Collinově rodišti, královskému městu Kouřim v první polovině 16. století z lokálního i celozemského pohledu. Jednání v jednotlivých sekcích pak probíhalo za přítomnosti všech účastníků, čímž se vytvořil prostor pro vzájemnou mezioborovou výměnu informací a tematizovanou diskusi.

Závěrečné shrnutí celého dvoudenního jednání provedl předsedající posledního konferenčního odpoledne Petr Voit, který ukázal, že v první polovině 16. století není Collinus v českých zemích jediným, kdo spojuje slovo (psané, mluvené, zpívané, tištěné) s novým životním názorem, který propojuje do té doby izolované „kulturní ostrůvky“ dobové společnosti. Doposud určující konfesijní orientace, zvláště ta nekatolická (i s jejími „limitami“), stojí sice v pozadí veškerého dění i humanistických kruhů u nás, ale není již nepřekročitelnou překážkou spolupráce literátů orientovaných k humanistickým disciplínám. Voit zdůraznil vedle oné převažující literární podoby pozdního humanismu v našich zemích i úlohu tiskáren jako intelektuálních a kulturních středisek své doby. Collinovi pak patří zásluha, že dokázal spojit školu (školské působení) s těmito centry, a v literární činnosti mu patří bezesporu priorita v mnoha směrech (v básnické a písnětvorné, v odborné a školské činnosti – filologické, ale i versologické a literárněvědné).

Odborný přínos kouřimského setkání bude možné zhodnotit až po uveřejnění konferenčního sborníku, který by se měl objevit v průběhu příštího roku. Už teď však můžeme konstatovat, že na příkladu jedné z prvních humanisticky zaměřených osobností našich zemí bylo možné ukázat charakter našeho (pozdního) humanismu, jeho mnohooborové zaměření, sociální pozadí a konfesijní orientaci, vytváření nových kulturních společenství a vliv humanisticky orientovaných osobností na veřejné, politické a náboženské dění v místním i celozemském měřítku.

Co je nutné výslovně zmínit, byl na jedné straně vysoce odborný přístup většiny referentů a diskutujících, pečlivá příprava jednání, včetně krátkých souhrnů jednotlivých vystoupení, které byly účastníkům k dispozici ještě před zahájením konference, stejně jako navýsost kolegiální a „domácká“ atmosféra jednání. Konferenci doprovázel bohatý kulturní program – exkurze do kostela sv. Štěpána v Kouřimi, společenský večer, koncert souboru Dyškanti, vernisáž výstavy a odhalení pamětní desky Matouši Collinovi – i nebývalý zájem jeho rodiště: paní starostka Kouřimi nejen propůjčila k jednání sál Městského úřadu a zajistila materiální zázemí setkání, ale osobně se zúčastnila i celého zasedání.

Na příkladu kouřimského setkání se znovu ukázalo, že i úzce vymezené odborné konference mohou být vhodným polem pro prezentaci výsledků bádání mnoha disciplín i k mezioborové diskusi, která je schopna přinést nové pohledy na letitá témata české historiografie.

Michal Svatoš